

**“Arbeidsmarktparticipatie van etnische minderheden”
Ronde Tafel Bijeenkomst, 30 maart 2007**

Door V.L. Dobbe

“Voor jou loop ik wel warm”, zo luidt de pakkende tekst op de *Boomerang*-kaart die een van de aanwezigen, een van Antilliaanse afkomst zijnde psychiatisch medewerker, vandaag heeft uitgezocht. Een Nederlandse bankier heeft resoluut gekozen voor de kaart “Open mind”, waarbij hij toelicht: “In het vraagstuk van de arbeidsdeelname van minderheden moeten we kijken naar kansen en mogelijkheden in plaats van bedreigingen en vooroordelen.” Een zelfstandig gevestigde ontwikkelingsdeskundige leest haar kaart voor: “Laat ons lekker aanmodderen. “Maar dat is natuurlijk niet de bedoeling, wel open mindedness en creativiteit voor het oplossen van integratieproblemen.” De sfeer voor de bijeenkomst betreffende de participatie van etnische minderheden op de arbeidsmarkt is daarmee duidelijk gezet.

Het is een aanpak typisch voor de organiserende partij, Stichting Interculturele Schakelingen (www.interschakel.nl), om gebruikmakend van de nodige diversiteit van deelnemers, het integratievraagstuk te benaderen op een onbevooroordeelde en vrijelijke wijze. Bijeenkomsten als deze worden geregeld georganiseerd om dienovereenkomstig te kunnen *schakelen* tussen mensen met verschillende etnische achtergronden die in Nederland leven. Het doel is om op een systematische manier integratie en de daaraan gerelateerde vraagstukken aan te pakken, met als uitgangspunt dat diversiteit positief benaderd dient te worden en dat “diversiteits-Nederlanders” tot dat doel bij elkaar gebracht moeten worden. De initiatiefnemers hebben allen hun sporen verdiend in internationale- en ontwikkelingssamenwerking en trachten de kennis en expertise in die sector door te *schakelen* naar het Nederlandse werkveld dat zich bezig houdt met integratie.

Op vrijdag 30 maart kwamen op een *ronde tafel bijeenkomst* van Stichting Interculturele schakelingen, een veertigtal deelnemers van zeer divers pluimage bijeen om te praten over de arbeidsdeelname van etnische minderheden. Allochtoon, autochtoon, eerste generatie, tweede generatie, ondernemend, in loondienst, werkeloos, hulpverlenend, internationaal samenwerkend, enz, werkelijk bijna elke betrokken geachte bevolkingsgroep was op de Kamer van Koophandel (KvK) te Amsterdam vertegenwoordigd. Na een warm welkomstwoord van Martin Touber, starterscoördinator van de KvK en gastheer van de bijeenkomst, was het de beurt aan

Maikel Mahangi, penningmeester van de Stichting en dagvoorzitter, om het inleidend woord te voeren. “De participatie van niet-etnische Nederlanders op de arbeidsmarkt blijft achter; onder hen is de werkloosheid hoog; en hun vertegenwoordiging in het midden- en kleinbedrijf is gering”, zo leidde hij het programma en het thema van de bijeenkomst in. “Arbeidsparticipatie wordt vervolgens niet alleen gerealiseerd met loondienst, maar ook als het zelfstandig ondernemerschap wordt gevoerd.” Een verrassing was het gebruik van *Boomerang*-kaarten, door elke participant bij aankomst uitgezocht, om de verschillende meningen over het onderwerp kenbaar te maken. “Interactie is belangrijk”, aldus Mahangi, “en daarom lijkt het ons ook goed om te tutoyeren vandaag. Welk kaartje heb jij trouwens uitgezocht?” Cornélie van Waegeningh besloot als voorzitter van de *ronde tafel bijeenkomst* met een verdere introductie van Stichting Interculturele Schakelingen. “We moeten de arbeidsparticipatie samen verhogen”, zo stelde zij zich ten doel.

Alvorens in gesplitste groepsdiscussies te beraadslagen over het thema, was gevraagd aan een tweetal deskundigen om een lezing te geven over het gebruik van microkrediet, of liever gezegd microfinanciering. Microkrediet (zeer kleine financieringen) werd in die zin gebruikt als illustratie om mogelijkheden die met arbeidsparticipatie gepaard gaan duidelijk te maken: een open visie, vertrouwen in mensen, kansen geven en verantwoording afleggen. Allereerst gaf Maurice Koppes van FACET B.V., een presentatie met betrekking tot het gebruik van microkrediet in ontwikkelingshulp. “Armen hebben behoefte aan meer dan alleen krediet”, stelde Koppes. “Verdere financiële dienstverlening is benodigd om ondernemerschap tot een succes te maken.” De gebruikersgroepen van microfinanciering variëren

van kleine bedrijfjes tot louter inkomensgenererende groepen, zo blijkt uit de presentatie. Ook de wijze van toekenning kan nogal eens verschillen. Tot besluit beargumenteerde hij dat corruptie gereduceerd dient te worden; wetgeving tot ontwikkeling moet komen; en overheidssubsidies vermeden moeten worden, om microfinanciering in ontwikkelingslanden tot wasdom te laten komen. "Dan kan het talent en de verantwoordelijkheid van mensen echt tot recht komen", aldus Koppes. Iemand in de zaal merkt in reactie op de lezing op een geërgerde wijze op dat zoiets in Nederland nooit succesvol kan zijn vanwege de omvangrijke bureaucratie. Een ander stelt daarop dat je ondernemer bent of je bent het niet. Koppes beaamde eerst dat laatste, maar betoogde dat ondernemen in ontwikkelingslanden ook wel meer uit nood geboren wordt. Daarnaast gaat het ook om participatie (mee willen doen), je eigen verantwoordelijkheid nemen, kansen zien, enz. Dat microfinanciering in Nederland wel degelijk een effectief instrument kan zijn dat zal blijken, zo zei hij vervolgens. Mira Stol houdt zich dagelijks bezig met het ondernemerschap van mensen in achterstandposities in Nederland. Zij weet door haar ervaring alles van stereotypen die belemmerend werken voor niet-etnische Nederlanders. In haar hoedanigheid als directeur van SEON sprak zij echter met name over het gebruik van microkrediet in Nederland. Uit onderzoek blijkt dat 7 tot 8 procent van de Nederlanders bereid is om te ondernemen, slechts vier procent heeft daarvoor echter concrete plannen gemaakt. Het tekort aan financiering prijkt aan de top van de lijst met factoren om uiteindelijk af te zien van ondernemen. "Voor financiële instellingen zijn kleine kredieten c.q. minieme financieringen wat dat betreft ook niet aantrekkelijk genoeg vanwege de ongunstige baten-lasten-verhouding. Bovendien wordt er gevraagd om een degelijk curriculum, voldoende zekerheden en een uitgewerkt plan. Juist de doelgroep heeft met het voldoen aan die voorwaarden moeite." In samenwerking met Fortis Bank is SEON er echter in geslaagd om in Nederland een *pilot* te starten met microfinanciering. De pilot steunt ondernemerschap van mensen in achterstandposities en is met name gericht op het versterken van deze mensen in hun talenten door bijvoorbeeld coachingstrajecten aan te bieden. Investeren in het verkrijgen van microfinanciering vormt daarin een belangrijk onderdeel. Na het levendige eerste deel van de bijeenkomst werden de deelnemers verdeeld over drie discussiegroepen. Ze kregen de opdracht mee om onder leiding van een *schakelaar* tot een probleemanalyse te komen van de achterblijvende arbeidsparticipatie van etnische minderheden en om vervolgens mogelijke oplossingen aan te dragen. "Probeer niet met verkapte oplossingen aan te komen", zo werd men geïnstrueerd. In elke groep vond kennismaking plaats aan de hand van *Boomerang-kaarten*. "Pure spanning"; "Groepswinnaar worden"; "Call me"; "Welkom thuis"; enz., zijn nog maar enkele voorbeelden aan de hand waarvan men zich voorstelde en zich een eerste maal uitliet over het thema. Wat volgde was een groepswijze inventarisatie van belemmeringen en kansen, met voldoende ruimte voor discussie. "Wat zouden jullie een bank en/of werkgever tenslotte adviseren ten aanzien van allochtonen?", dirigeerde een *schakelaar* haar groep. Het gevolg was een keur aan gesignaleerde problemen en het formuleren van een groot aantal aanbevelingen.

In de afsluitende plenaire sessie van de *ronde tafel bijeenkomst* werd onder leiding van de dagvoorzitter gerecapituleerd aan de hand van de resultaten van de groepsdiscussies. Deelnemers en *schakelaars* presenteerden daartoe op een heldere wijze de bevindingen van hun groepen. Concluderend kan gesteld worden dat het niet helemaal doorgronden van de taal (ook al spreek je Nederlands), vooroordelen en negatieve beeldvorming grotendeels aan de wieg staan van verminderde arbeidsdeelname van minderheden. Het zou in dat licht goed zijn om meer nadruk te leggen op het doorzettingsvermogen en het talent van de ander en om verschillen tussen culturen en talen die overbrugbaar zijn tevens als bron van creativiteit en inspiratie te benutten. Het devies moet zijn om niet-etnische Nederlanders een kans te geven om toegang tot de arbeidsmarkt te krijgen, door werkgevers meer te stimuleren om vanuit een ander perspectief deze groep te benaderen. Met dankzegging aan de KvK voor de gastvrijheid besloot Stichting Interculturele Schakelingen haar vruchtbare bijeenkomst, doordat de dagvoorzitter een ieder uitnodigde voor de eerstvolgende *schakelende* bijeenkomst: het integratiedebat op 11 juni bij en in samenwerking met de Balie!

Deze bijeenkomst werd mede mogelijk gemaakt door

